

რამ უეცრად მოგვდის ამბავი, რომ საამხანაგო ღუქის დახლიდრებმა ფუ-

თუმცა ღუქის გამგებელთ რაღაც მიზეზები მოჰყავთ გაკოტრებისა, მაგრამ ამ საქმის დაღუპვის ბრალი, უჭველია, მხოლოდ გამგებელთ ედება: ამათი საქმე და მოვალეობა იყო, ხეირიანი, კეთილ-სინილისიანი კაცები ამოგრიხათ დახლიდრებად; ამათი მოვალეობა იყო მუდამ თვალ-ყური სქე-როდათ მალაზიზე, სკოლადათ იმის შემოსავალ-გასავალი, წაგებ-მოგება და ყოველი ანგარიში; ამათი ვალი იყო, თუ ხედავდნენ, რომ ნისიებს ზარალი მოაქვს მალაზიისთვის, მოესპოთ ეს ნისიები და სხვ. და სხვ.

მაგრამ, როგორც ვეცხობა, ძვეთისხევის მალაზიის გამგებელნი ერთობ ქართველები ყოფილან, ერთობ თავ-მინებებულნი, ერთობ გულ-გრილად საქმის წამყვანნი, — მხოლოდ მაშინ გამოუღვიძნათ, როდესაც საქმის შეველა აღარ შეიძლებოდა, როდესაც მალაზიას კოტრამდინ მიუწევია.

რასაკვირველია, ეს წერილი საქმეა: ერთს სოფელს გინდ ჰქონია თავის საკუთარი მალაზია და გინდ არა, ამით ჩვენს მხარეს ბევრი არა დააკლდება და არც შეეძინება-რა; მაგრამ ამ წერილ საქმესაც თავის საზოგადო მნიშვნელობა აქვს და იმიტომ ელაპარაკობთ ამაზე: ამ გვარ უთაურ მეთაურთა წყალობით, როგორც ძვეთისხევი ყოფილან, სხვებსაც უცრუებდებთ გულა, სხვებაც ვეღარ ჰკიდებენ ხელს ისეთს საზოგადო საქმეს, რომელსაც უჭველი სარგებლობა

მოაქვს ერისათვის. ამიტომაც სანატრელია, რომ ამ გვარი ხალხი არავითარ საზოგადო საქმეს არ ჰკიდებდეს ხელს; არ თაობდეს იქ, სადაც იმას არც გამოცდილება აქვს და არც იმდენი ენერჯია, რომ რისამე კეთილად წაყვანა შეეძლოს...

ახალი ამბავი.

ჩვენს გაზეთში იყო ამას წინად გამოცხადებული, რომ ბ. პროფესორი ჩუბინაშვილი თვის მდიდარს ბიბლიოთეკას „საქართველოში წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას“ სწირავს. ამბობდნენ, რომ ამ შეწირვის მაგიერ ბ. ჩუბინაშვილი ერთს პირობის აღსრულებას თხოულობს „წერაკითხვის საზოგადოების განაო“, — რომ საზოგადოებამ თავის ხარჯით გამოსცეს იმისაგან შედგენილი ქართული ლექსიკონი.

ახლა, როგორც შევიტყვით, ბ. ჩუბინაშვილი დაბრუნებულა პეტერბურგში. ქართველ საზოგადოებისათვის სანტერესოა იცოდეს; გარიგდა, მოხერხდა ეს საქმე, შეიძინა საზოგადოებამ მდიდარი ქართული ბიბლიოთეკა ბ. ჩუბინაშვილისა, თუ ვერა?

* *

სოფ. ხიდის-თავიდან გვატყობინებენ, რომ ამ თვის 1-ს იკაურს საზოგადოების საერთო ყრილობას განჩინება დაუდგენია პირველ-დაწყებით სკოლის განსწავლად თავის სოფელში. ამ კეთილ საქმეში ბორის პრისტავმა ბ. ზვარამაძემ დიდი მონაწილეობა მიიღო.

ამასთანავე საზოგადოებამ გარდასწყვიტაო, რომ მასწავლებლის ჯამაგირსა და სასწავლო წიგნებისა და სხვა ნივთებისათვის წელიწადში სამოცი თუმანი გამოიღოს.

* *

ლი ჰქონდა ხალხის გარეგნული შეხედულება, რომელზედაც მარტო ძალით და მკაცრობით შეიძლება მოქმედება და ამისათვის პირველსავე მართლში ფენის შემოდგმაზედ ამ აზრის ხელმძღვანელობით დაიწყო მოქმედება.

— ხალხი აჯანყებულია, თქვენი მგზავრობის გაგრძელება არ შეიძლება.

— მაგას ვნახეთ, ღმილით წამოიძახა იმან.

— შეიცადეთ რაოდენიმე ხანი აქ და გაძლევთ სიტყვას, რომ მშვიდობიანათ გაივლიდ.

— მხლაც წინ ვერაფერს გადავიდგება. მკაცრათ უპასუხა იმან.

— თქვენ არ იცნობთ მთის ხალხს და იმიტომ ლაპარაკობთ ვერგ. ისინი ვაჟკაცნი და გულადნი არიან.

— რუსის იარაღს წინ ვერაფერს გადაუდგება.

— მე-კი ვიცი, თუ წახვედით საქმე გაგიჭირდებათ.

— მაგას თქვენც გაიგებთ.

— მე შეგატყობინეთ ყველაფერი და ახლა ხელები დამიბანია.

— ნუ სწუხართ, ნუ!.. მე ჩემის ჯარით მთელს საქართველოს მოვი-

ლი და წინ გადადგომასაც ვერაფერს გამიბედავს.

სეიმონს ეზინოდა ხალხის ამ ჯართან შეხვედრა, შეტაკება, რადგანაც დარწმუნებული იყო, რომ ამ ბრძოლიდგან არავითარი სარგებელი არ გამოვიდოდა ხალხისათვის და მხოლოდ უბრალოდ დაიდრებოდა სისხლი, ჯარის მოთავე-კი, რომ იმის ხმალს წინ ვერაფერს აღუდგებოდა ნამეტნავად რაუთლელი ბრიყვი მთიულები, რომელთაც იარაღად ჯოხების მგები არა გააჩნიათ-რა.

— მაშ არ იჯერებთ ჩემ რჩევას? ჰკითხა სეიმონმა.

— აჰ! ბავათათ მაგზედ ლაპარაკი. — არა ღირს. სეიმონ გამობრუნდა გულ-ნაკლულად და თავისთვის წაიხუტებუტა:

— მიბრძანდით და ნახეთ თქვენ დღესა.

იმან ძლივს მოასწრო, გასვლა, შემოვიდა ის აფიცერი, რომელიც ბარგთან მოსულიყო. ის შემოსვლის უმაღლეს გამოიჭიმა კარებთან და ელოდა თავის უფროსთან საუბრის დაწყებას. უფროსმა, რომელიც სთვლემდა, გაახილა თვალები, შეხედა ახალ შემოსულს და ისევ განსე-

მუთასიდან გვეწერენ, რომ ამ ქამად იქ არის თვალთ-მაქცი ძაწოცი, რომლის წარმოდგენებზე მუდამ საესეა ხალხიო.

წერილი რედაქტორთან.

ბატონო რედაქტორო! თქვენს გაზეთში მე-222 №-ში, არის დაწერილი „სალომინაველის“ კორრესპონდენტისაგან სტატია, რომელშიაც ბრალეულს ჰყოფს მუთასის მზრის უფროსს თ. ჩიჯავაძეს და მის უფროსს თანაშემწეს ბ-ნ ალშიბაიას სკოლების გაუხსნელობაში სხვათა სორის სოფ. საჩინოში. არა სადაოდ უგებ პასუხს ბ-ნ კორრესპონდენტს სალომინაველს, არამედ სიმართლის აღსადგენად აუხსნი რამოდენიმე სიტყვით გარემოებას ამ საგანზედ და ვითხოვ ამ ჩემ პასუხსაც ექნეს ადგილი თქვენს პატივცემულ გაზეთში.

ბ-ნი კორრესპონდენტი ამბობს:

„რიონს გამოღმა საუკეთესო სოფლებად ითვლებიან სოფლები: საჩინო, ამალღება, ზორა, სალომინაო, სალემეტრაო, და სხვ. და თითოეულს ამ სოფლებს სრულებითაც არ გაუჭირდება თითო სკოლის შენახვა.“

რომელ სოფელს ჰქვია საჩინო სახელდობ მე არ ვიცი და არც არის მუთასის მზრის; სოფლები სადემეტრაო და მარცხენ ეკუთვნიან ბაღდათის საზოგადოებას, რომელშიაც დიდის ხნიდგან კიდევაც არის სკოლა; ხოლო სოფლები: ამალღება, ზორა და სალომინაო ირიცხებიან ზორას საზოგადოებაში, რომელშიაც, მართლა რომ ყოფილა დიდი ხანია მას აქბთ სკოლა და კიდევაც დაუქმებულა. ეს გარემოება რომ შეიტყო მუთასის მზრის უფროსმა თ. ჩიჯავაძემ, დანიშნვისათანავე მისისა მუთა-

ნებას მიეცა. როდესაც მოიგუნება და საქმისოდ აცდევინა, იმან გაახილა ისევ თვალები, შეხედა აფიცერს, რომელიც ისევ ისევ გამოჭიმული იმავე ადგილზე იდგა.

— როგორ იმგზავრე?

— ძარგად, თქვენო აღმატებულე-ბავ!

— მზაში უსიამოვნება ხომ არა გქონდა-რა?

— მეურმეები ცოტა დამიჯიუტდნენ, მაგრამ მე მალე მოვაჭკუიანე.

— მაგათთან რაც შეიძლება მკაცრად, ბ. აფიცერო მკაცრად! დაყვავებით არა გამოვა-რა.

— მე ისინი ურმებზედ დავაკრე-ვინე და ისე ჩამოვიყვანე აქა, სიამოვნებით ღმილით მოახსენა წაქეზებულმა აფიცერმა.

— ძი არ აცემინე? ჰკითხა ღენერალმა ისეთის ხმით თითქოს წყალი მოსწყურებოდა და იმას ითხოვდა.

— სოტაოდენი.

— სოტაოდენი-კი არა, კარგად უნდა გეცემინათ, რომ სამუდამოდ დახსომებოდათ.

— აქ ნაჩაღნიკმა, იმისათვისაც საყვედური მომცა. შრობილად გაუ-

სის მზრისში, მივიდა იმ საზოგადოებაში, როგორც მე თერთ უწყო და შეგაროვა მრთელი საზოგადოება, რომელსაც ამ სკოლის აღდგინებაზედ ელაპარაკა თითქმის დილიდან სალომინის და მრავლის შეგონებით და რჩევით სთხოვა, რომ განახლონ სკოლა და იზრუნონ სწავლისათვის თავის შეიღებისა; მაგრამ საზოგადოებამ უარი ჰყო იმ მიზეზისათვის, რომ ისინი ვითომც გამოცდილნი არიან თუ რა ნაირად, უვარგისობისა გამო მასწავლებლისა, ცუდად მიდიოდა სწავლა მათის შეიღებისა.

ამ მიზეზის გამო, დარჩა იქ სკოლა გაუხსნელი. მასასადამე შეცადინება მზრის უფროსს არ დაუკლია იმ სოფლებისათვის, რომელნიც მოხსენებულა ბ-ნი კორრესპონდენტისაგან.

შეიძლება სთქვას ბ-ნ სალომინაველმა, რომ კარგად ვერ შეგარონს იმ საზოგადოებას, თორემ თანახმა იქნებოდაო. ამაზედ მოვახსენებთ, რომ თუ სხვა საზოგადოებათა, მაგალითებრ: სეირის, გეაშტიბის, მალაქის, ტუნის, წყალტუბოს, ძეგტირის, აბაშის, მუხაყრუის, ღანირის, სანირის, ძურსების, მანდიკორის და შარცხანაყანევისამ შეიგონეს მზრის უფროსის და მისი უფროსი თანაშემწის ალშიბაიას სიტყვები, რატომ ძათაქ არ ეტყოდნენ იმ სიტყვებს, რომელნიც გამოითქვა შემორე-ხსნებულთ საზოგადოებაებში? ეს საზოგადოებანი მზად არიან განხსნისათვის სკოლებისა, რაზედაც კიდევაც დადგინდგანინება; სეირში კიდევაც გაიხსნა სკოლა, როგორც ყველამ უწყიან.

ამათ გარდა მუთასის მზრისში არსებობენ სკოლები შემდეგ საზოგადოებაებში: ღემში, ბაღდათში, მანაში, სიმონეთში, აქულაში, ჯი-

ტარა სიტყვა გამოქნილმა აფიცერმა.

— რაო? წარბებ შექმუხენით ჰკითხა იმან, თუმცა ძალიან კარგად ვიგონა, რაც აფიცერმა მოახსენა.

— მე იმას მოგახსენებდით, თქვენო აღმატებულებავ, რომ ნაჩაღნიკმა საყვედური მომცა მეთქი მაგისათვის

— როგორ? ჩემს აფიცერს?... მერ უყურებთ მაგას. რა უყავით დაჭერილები? უფრო მკაცრად იკითხა იმან.

— ნაჩაღნიკს გადავეცე, თქვენო აღმატებულებავ!

— ღამიძანეთ ნაჩაღნიკს!.. მართ კარგად გავაწყვლინო ის დაჭერილები... წადით ღამიძანეთ.

— ნაჩაღნიკსაც უბრძანეთ რამე, თორემ მე მგონია თქვენო აღმატებულებავ, რომ ეგენი მეთათ თავს ბავლენ...

— რასაკვირველია, რასაკვირველია... წადით აქ გამომიგზავნეთ ნაჩაღნიკი.

აფიცერი გაბრუნდა და მათი აღმატებულება-კი, რომელმაც რამდენჯერმე წამოიძახა: „მერ უყურებთ იმას? ჩემს აფიცერს, აფი...ფიცე...“

ხანში, ტაბანიერში, მწერში და ხონში; მუთათის მარაში, რომელიც შესდგება ოც-და-ჩვიდმეტი საზოგადოებისაგან, სკოლა მხოლოდ არ არის თოთხმეტ საზოგადოებაში, რომელიც რიცხვში შედიან ბ. კორრესპონდენტის ნაჩვენები სოფლებიც.

აქედგან მკითხველნი დაინახვენ, თუ როგორ ზრუნვენ და მეცადინეობენ მუთათის მარაში უფროსი და მისი თანაშემწე ხალხის სწავლა-განათლებისათვის. სალომინაველს საფუძვლიანი და რიგიანი სკოლის გახსნა, რომ მაში იყოს ნამდვილი სწავლა, დიდ-ხანს განიგრძოს მისი არსებობა, თოთხმეტ კვერცხის ჩაყლაპვა ჰგონებია. არა, ბატონო, მუთათის უფზდის ადმინისტრაციის მეცადინეობა მარტო ის კი არ არის, რომ ბევრი სკოლები გაიხსნას და ისევ მალე დაიხურეს, მათი მეცადინეობა არის სკოლა დაარსდეს საფუძვლიანი და იყოს მასში ნამდვილი სწავლა და განათლება ხალხისა. ზერ ამათვისაც, რომლებიც ეხლა იხსნებიან, ვერ მოუპოვებიათ რიგიანი მასწავლებლები, რომლებზედაც არის დამოკიდებული სკოლის საქმის კარგად წაყვანა.

თუ ბ. კორრესპონდენტი სალომინაველი მიიღებს თავის თავზე, რომ ბორის საზოგადოებას შთაავრებს სკოლის გახსნას, მაშინ, უეჭველია, მარაში უფროსი მადლობელი დარჩებიან; მაგრამ იმედი კი არ გვაქვს, ვინაიდან ბ. კორრესპონდენტი ფიქრობს თითოეულ სოფელში სკოლის გახსნას და არათუ ერთ სოფელს შეეძლოს სკოლის დაარსება, არამედ მთელ საზოგადოებასაც, რომელშიაც ირიცხებიან რამოდენიმე

სიტყვა ვეღარ შეასრულა, ძილმა წასძლია და განსვენებას მიეცა.

სალამოზედ, ნაჩაღნიკს და ღენერალს, ამ საგანზედ დიდი საუბარი და ლაპარაკი ჰქონდათ, მაგრამ სვიმონმა მაინც არ დაანება მოხვედრი და ისეც შეწყობულნი და დასუსტებულნი, გადაარჩინა გადახდევინებას.

ალამდა და ყველანი განსვენებას მიეცნენ. ჯარის ბანაკზედ აქა იქ ანთეს ცეცხლი და მიიღეს სხვადასხვა სახელები. ღარჯად მღვარს სალდათებს დალაღვისაგან თავი ძლივს და ეჭირათ და ძალზედა სთვლემდნენ.

ბარშემო სრული სიმშვიდე და მყუდროება ჩამოვარდნილიყო, რომელსაც ცხენების იშვიათი ფრუტუნნი და საქმლის ხრაშუნნი თუ დაარღვევდა. არ იძინათ მხოლოდ იმ მთიულეებს, რომელნიც თვალ-ყურის დასაჭერად გამოეგზავნათ შეთქმულს მთიულეებს. ისინი რუსის ჯარს გარს შემორტყმოდნენ და თვალს არ აცილებდნენ იმათ მოძრაობას.

ამ თვალ-ყურის დამჭერთ შორის, მღვუჯა და მათიაც ერთი მხრიდან ტყეში იდგნენ და ხმა-გაკმენდილნი,

სოფლები, საძველოდ უჩანს სკოლის დაარსება და მისი შენახვა.

ჯორის წყლის-პირელი.
29 ოქტომბერს.

პაპთისხვევის დეოს დაკბათაჲდ.

(წერილი იოსებ ცხვეთაძესთან)

მართბ გვიან დაიბეჭდა ლიკვიდაციური ანგარიში ზემოხსენებულ მაღაზიის დაკეტისა და ისიც ჩემ პასუხად. დრო ჰქონდათ ამ მაღაზიის გამგებლებს: ბ.მ. ცხვეთაძე თხუთმეტი დღით ადრე, სანამ სხვა წევრებს შეატყობინებდა ჩიკეტა საამხანაგო დამზოგველ ლუქანში და არდგენდა ანგარიშს მარტოდ მარტო.

მაგრამ განვიხილოთ ახლა ეს ანგარიშიც:

რა საბუთით არ იყო 705 მ. 28 კ. მუშაობაში და იფანტება? 218 მ. რა არის; წევრებმა გაიტანეს თავიანთი ხვედრი წილი ფული, თუ ნისია? ამ 218 მანეთში ხომ არ არის შერიცხული ის ნისიები, რდმელიც აქეთ წადებული უცხო პირებს და არ არიან წევრები; რად არის ზოგიერთ უცხო პირებზე დარჩენილი ნისია ორ-ოლი თუმანი და მეტიც? რომელ წესდების ძალით გაციით ნისიები უცხო პირებს? ანუ თვით წევრებს რისთვის აძლევდით იმაზედ მეტს, რაც წესდებაშია მოხსენებული?

ბ. ძანდელაკი ექვსი თვეა, რაც გადაყენებულია დახლიდრობიდამ ამდენი ხნის განმავლობაში შეგეძლოთ გამორთმევა 106 მანეთისა. იხმარეთ კი საშუალობა ამ მოხსენებულის ფულის ამოგებისა?

როგორცა სჩანს, ლუქანში ყველანი მფლობელობდნენ: ლუქანის შემოსავალი თავისუფლად ერთმა შე-

თავიანთ მოვალეობას ასრულებდნენ.

სოტა ხანმა გაიარა ასეთს სიხუმეში, როდესაც ფოთლებმა გაიხსრილეს. მღვუჯა და მათია შეკრთნენ და ერთმანერთს ხელი წაჭკრეს. იმათ კარგად იცოდნენ, რომ აქ სიფრთხილით უნდა მოქცეულიყვნენ, რათა ღამის მშვიდობიანობა არ დაერღვიათ და ჯარისათვის არ შეეტყობინებიათ, რომ იმათა ჰყარაულობენ.

— თოფი არ „ახალო“*, წასჩურჩულა მღვუჯამ.

— არა. წყნარადვე უპასუხა მათიამ და ორთავ ხანჯლებზედ ხელი გაივლეს და მიეფარნენ დიდროვანს ხეებს.

მოსიმა კიდეც მხრიალი და აშკარად ადამიანის გაფრთხილებული ფეხის ხმა გაარჩიეს.

— ბამოდი-ლა, გამოდი, ვილაცა ხარ და ნახავ რაი მოგივა. თავისათვის წაიტუტუნა მღვუჯამ.

იმან ვერ მოასწრო ამ სიტყვების გათაგება, როდესაც იქვე ხეებში გამოვიდა ერთი პატარა ბიჭი, მთლად შეიარაღებული თავიდან ფეხებამდინ. იმის გამოსვლაზედ ორივე ამხა-

*) ხლა სრლასა ნიშნავს.

ჭამა 106 მანეთი, მგორემ 186 მ. 46 კ., მესამემ—ყასაბმა 145 მ.! ამ უქანასკნელს, მას შემდეგ როდესაც დაედო 130 მანეთი, რაღაც მიზეზით კიდეც ეძლევა თუთხმეტი მანეთი. იქნება თქვენ არ გიკვირთ, მაგრამ მე კიმიკვირს, რომ ის პირნი, რომელნიც იყვნენ დაახლოვებულნი ლუქანზე და იცოდნენ კარგად იმის შემოსავალ-გასავალი, ფლობელობდნენ თავისუფლად შემოსავალს და ეს პირნი სუყველანი იყვნენ თქვენგან დაახლოვებულნი. როდესაც ერთმა წევრთაგანმა ბ. საყვარელიძემ წარმოადგინა დახლიდარი და თითონ თავიდა იმის თავდებობას, როდესაც თითქმის წევრებიდათანხმდნენ, პირველი თქვენ, ბ. ი. ცვედაძე, ვახლით წინააღმდეგი და შეჭქენით ყაყანი; „—არა, ევ ჩემი საქმეა და არა თქვენი!“. ძარგად იცოდით მაშინ. რომ ბ. საყვარელიძეს შეეძლო პასუხის-გება დახლიდრის დანაშაულობაზედ. მაგრამ თქვენ მოიქცით სწორედ როგორც თავმჯდომარე და ნიშნავდით, თქვენივე აზრით, ვინც კი მოგივიდოდათ თავში, რითაც აძლევდით საშუალობას იმათ ჯიბებს.

თქვენს ანგარიშში წმინდა საქონელს 320 მანეთად აფასებთ; 100 მანეთისაც კიდეც იყო ნასყიდი კ. თფილისში; თუმცა თქვენვე ამბობთ, ამ ნასყიდი საქონლისთვის არა ჰქონდათ ფული, მაგრამ ეს უნდა იყვეს შეცდომა, რადგან თქვენვე სიტყვით კასაში იყო ათი თუმანი ესე, რომ ლუქანში, თქვენი ანგარიშით, საქონელი იყო 420 მანეთისა(?). მინ არ იცის, რომ ამ ფულით სოფელში ლუქანი კარგად იმუშავენ და ნამეტნავად მაშინ რომ, როდესაც ერთი ლუქანია იმოდენა სოფელში. მე ვი-

ნავნი ვადმოხტნენ და გზა გადაულობეს.

— მინა ხარ? ჩუმად ჰკითხა მღვუჯამ და ხელი გაავლო.

— რაში გეკითხებით ვინცა ვარ, უპასუხა იმან. მოკეთე კი ვარ და ცხრა რაი გინდათ?

— აქ რაი გინდა, რად მოსულხარ? მკაცრად ჰკითხა მღვუჯამ, რომელსაც აკვირებდა ახალ-მოსულის ნაზი ხმა.

— იმად, რომ თქვენთან მოგვედო! იყო მოკლე პასუხი.

— ბანა გვიცნობ ჩვენა? მეტისადა-მეტის გაკვირვებით ჰკითხა მღვუჯამ.

— ჰაი, ჰაი, რო გიცნობთ: შენ მღვუჯაი ხარ, მოხვევ, აისაც მათიამ—მთიული და გაიშვირა მღვუჯას ამხანაგისკენ ხელი.

— შენც მოხვევ თუ არა ხარ?

— ჰაი, ჰაი რო მოხვევ ვარ.

— იცი რაი გითხრა ბალო, შენ ბედს აუგდინარ, თორემ აქ რაი მოგიყვანდა? წადი დაბრუნდი შინა, შენს ჯალაბობას მიხედვე და შენ ცოლო ბრალს ნუ გვაყურებინებ.

— შინ საით წავალ?.. მამა მყვანდა ე მაგათ მომიკლეს, ძმა მყვანდა

ცი ლუქანი ს. ახალქალაქს რომედო-მაც იწყო მუშაობა ათი თუმანი და 45 დღის განმავლობაში ერთი ორად აქცია იქ, სადაც ლუქნები ყოველნაბიჯზე; მაგრამ ის საწყალი ძაეთიხევის ლუქანი ისე მოხვდა ხელს, როგორც ქათამი ქორს ფრჩხილებში.

ძაეთიხევის გლენ-კაცობა რაღაც სხვა მნიშვნელობას აძლევს შემდეგ გარემოებას: გაიხსნა ლუქანიო და იწყო ბ. ცხვედაძემ სახლის შენობა; შემდინდა სახლშიო, დაიკეტა ლუქანიო. მს, რასაკვირველია, უბრალო შემთხვევაა, ამას მნიშვნელობა არა მიეცემა, ვინ არ იცის რა უსაბუთოდ ლაპარაკობს გლენ-კაცი... მაგრამ ხალხი კი მაინც ლაპარაკობს...

ასე, ბ. ცხვედაძე: ლუქანს შეეძლო მუშაობა იმ ფულითაც (420 მ.), რაც მოხსენებულთა თქვენ ანგარიშში, თუ მასში არ მომხდარიყო შეცდომა. მოიგონეთ, როგორ შეადგინეთ თქვენ 320 მან. საქონელი: გოგირდი ნასყიდი 7 კ. დანიშნეთ 20 კ., საპონი 10 კაპეკისა—25 კ., საფანტი 10 კ.—25 კ. და-სხ.-და-სხ. ამ ანგარიშში შერიცხულია აგრეთვე ის ბოჩკები, ყუთები და ბოთლები, რომელშიაც ფასი არ ეძლევა საქონლის ყიდვის დროს; ბოჩკები თქვენ დააფასეთ ორ და სამ მანეთად. ამიტომ მე მგონია, რომ არ იქნება ურიგო—თუ მე 320 მანეთი დამ გამოვალ 290 მ., დარჩება 30 მ. ძასაში, როგორც თქვენ აჩვენეთ, ლიკვიდაციას დროს იყო ორი თუმანი და არა ათი თუმანი,—საიდგან გამოჩნდა ევ რვა თუმანი?

როდესაც აგრე უპირულად ექტევა

ზამთარში თოვლს დააღრჩობინეს და მე საღლა უნდა წავიდე?.. ბარემ მეც მომკლან და გათავდების... არა მღვუჯაისა, მაგათ ჩემი სისხლი მართებს და სისხლი უნდა ავიღო.

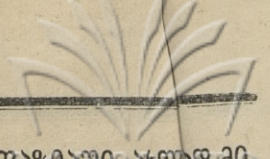
— ძარგი ბალო, კარგი! ბალო ხარ, მაგრამ ვაქცაცსავით ლაპარაკობ, ვაქცაცმა სისხლი უნდა აიღოს.

— ლომისის მადლმა, რომ ამისთანა ბალოსაც პირველად ვხედავ! ბატაცებით წამოიძახა მათიამ.

— მაშ კარგი, წამოდი ჩვენთან, უპასუხა მღვუჯამ.

იმათ გაიგეს ყველასფერი, როგორც ჯარის რიცხვი, ისე ურმებისა და ცხენებისა, ალიონმაც აიწვივა და იმათ გასწიეს თავიანთ ბანაკისაკენ. როდესაც გათენდა, შეხედეს ბალოს და ისინი გაშტერებულნი დარჩნენ, რადგანაც იმას თავპირი სულ მოთუთხენილი ჰქონდა თოფის-წამლის კვამლით, თუმცა ეს მაინც ვერ უშლიდა სახის სინაზეს.

ა. ძიხსუბაძი.
(გაგრძელება)

კაცი ანგარიშს და ღუქის მუშაობას, რა თქმა უნდა მალე მოისაზრება.

თქვენ სწერთ, რომ მე ვერ გავიგე ჩემი „სუსტი ტერმით“ ანგარიში, დაკვირვების დროს თქვენგან წაკითხული; რომ ხშირად მძლევდით თხუთმეტი მანეთის ნისიას... აბა, ბ. სვედბე, ვერ მოარტყით ნიშანს, რომელსაც დაუმიზნეთ. მე არც ნისია წამილია და არც ვარ წვერი.

მივიჩნევ, რომ თქვენ ყურებამდინ არ მოდის ლაღადი ძვეთხევის ხალხისა, რომ აგრე თამამად აცხადებთ; დაეკმაყოფილო სუყველთაო. ძალიან შეჩვეული ყურები გქონიათ.

სასაქაქაქელი.

სასაქაქაქელი, 24 ოკტომბერს.

განსახლება

თფილისის სასახურს სკოლაში საჭირონი არიან ორი განათლებული აღმზრდელი ქალი მსურველს შეუძლიან თხოვნის შეტანა მოსხენებულ სკოლაში, რომელიც იმყოფება სოლოლაკსედ. (ძველი ინსტიტუტის ქუჩა № 19).

ჰიროპია

სახლი ოთხი წმინდა ოთახით, სამზარეულოთი და სარდაფით, ოქრომჭედლების ქუჩაში, სახლი № 16, ფასი იკითხეთ იქვე. (3-1)

თფილისის ძალაქის ბაგაჟიანობისაგან

თფილისის ქალაქის გამგებობა ამით აცხადებს საუკველთაოდ, რომ ამ ნომბრის თვის 13-სათვის, დილის 12 საათზე, იმის თან-დასწრებით იქნება ვაჭრობა ცხენების გარდასასადის იჯარით აღებაზედ, ვადით მომავალ 1882 წლის 1 იანვრიდან 3885 წლის 1 იანვრამდინ. და ამის გამო ვისაც ამ იჯარის აღება ჰქონეს, შეუძლიან დაწვრილებული ზირობები ქალაქის გამგებობის (უზრავის) კანცელარიაში ნახოს მუდამ დღე დილის 10 საათიდან 2 საათამდინ უკმდეგებს გარდა. (3-1)

ორი უმაღლილი კაცი

მძებენ გაკვეთილებს, თავიანთ ხარჯზედაც აიყვანენ ყმაწვილებს. აღრვის დატოვება შეიძლება „დროების“ რედაქციაში. (4-4)

თექვსმეტ ოქტომბრიდან ჩემს ხელში გადმოვიდა ცენტრალური სასტუმრო,

რომელიც არის მახაილავის ხიდის ყურში, გარანტოვის ქუჩის ზარ-და-ზარ, ღიხთაინსკისა და ნარმიანოვის სასტუმროში. სასტუმრო არის ჩინებულად მოწყობილი, აქვს საკმაო რიცხვი ნომრებისა ფასად მანეთიდან 5 მანეთამდე. ბუფეტისა და მასაჟისურის ყველანი გმყოფიანი იქნებიან. სრული იმედი მაქვს, რომ თბილისის ზატოვცემული საზოგადოება საჭიროებისამებრ მომართავს ჩემ სასტუმროს, რომელიც მის და სასიამოვნოდ ყველანაირად შემიძინა და უსათუოდ მისს ყურადღებას დაიმსახურებს

სადილი და განსაზღვრული მსურველთა შეუძლიან მიერთვან გარეგნებისამებრ ყოველ-დღეობით ან თვეობით ძრეულ ხელ-მისაგემ ფასად.

სასტუმროს გამგე (15-9) ლევან ოლახერაშილი.

ისყილება

- 15,000 თეთრი 1 ხარისხისა, თითო 15 კაპ.
- 12,000 ბროლის სტაქანი თითო 25 კაპ.
- 10,000 ბაკალი და სტაქანი თითო 10 კაპ.
- 10,000 ფოდნისი და გასაღები თითო 15 კაპ.
- 10,000 წვესი, 8 კ. 40-მდინ ასი.
- 10,000 ზენაღი თავის პრიბორით თითო 5 კაპ.
- 5,000 ბოთლი ზორტკეინისა და ხერკისის თითო 1 მან.
- 2,000 არშინი კლიონკა 60 კაპ. 2 მან. არშინი.
- 2,000 დიუქინი ყარანდაში და ყალმის ხელი 8 კ. 50 კაპ. დიუქ.
- 2,000 გირვანქა ინდოეთის ბრინჯი 7, 8, 10 კაპ. გირვ.
- 1,000 გირვ. თვალთ-მაქცი ლე-ზიოშკა 50 კაპ. გირვ.
- 600 ინგლისის რეგულგერი 4 მან. 34-მდინ.
- 300 ინგლისის თოფი თითო 20-100 მან.
- ღრაპი, მაუდი, ტრიკო, აღბომები, საზამთრო პალტოები, ქუდები, შარვლები და ტანისამოსი ნახევარ ფასად.

ინგლისის მაღაზიაში. (40-3)

ОКОНЧИВШИЙ курсъ въ высшемъ учебномъ заведеніи, опытный въ преподаваніи, предлагаетъ услуги въ качествѣ учителя, воспитателя и репетитора въ казенныхъ и частныхъ, мужск. и женск. учебн. заведеніяхъ. Письменно: Сололаки, Вознес. ул., домъ Попова № 30, Ник. Гавр. Дмитріеву. (3-3)

ისყილება

25% ნაკლებ მინამ სხვა აღაგას ხაი, გაგაო, შეკოლადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, თეთრები, ჩინიკები, სუდოკები, ფოდნისები, ზირის-სახანო, გლიტები, სამურველი, ტანისამოსის საკიდი, გოგონები, დანები, კაღები, ქაღალდი, კანკერტები, რეგულგერი, კანდაშები, თოფები, რეგულგერები, გრაგები, ზღაშები, ვანები, ქამრები, საყუდურები, კლიონკა, უნაგირები, ღაგები, უთოები, ტანტები, ზირისსოცი, ცვირის-სასოცი, ხუჭები, ტუალეტის საშინი, დუხები, შაბათი, ციტატატენეზია, ქინას დვინო, ზორტკეინი, სერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები.—ინგლისის მაღაზიაში. იქვე ჩიი ვაჭრობათვის ნადართ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქათ: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უზირველი ხარისხისა 2 მ.—წონა უქაღალდით.

თოფები 20-60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრიკადამ—120 მან. რეგულგერები 4-34 მან. და ბუდოგისა 11-20 მ. ქაღის უნაგირები 65 მან-დამ.; შეჭილდის დანები ჩანკლებით 3 მან. 50 კაპ-დამ დუქი, აღბომები ნახევარ ფასად, ფილტრები და სხვ.

ყველაზედ უმრავლესი ამოწმება თოფებისა და რეგულგერებისა თფილისში. (100-34)

ი. მურადოვის ვიზნის მაღაზიაში ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საკმაოდ ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეთხოვებად სავაქო და საქალბო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავლეთა. პრის აგრეთვე დიდ-ძალი სა-მოსწავლო და სკოლაში სახმარო ნივთები და მოთხოვნილებისა და-გვარად დახაზული რეგულგები, ასი-5 მანეთი., მუზიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მალეები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვაგან.

ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთხოვნილებას მალაზია დაუყოვნებლივ აასრულებს და გამოგზავნის პირველივე წამომავალი ფოშტითა. (50-14)

ინგლისის მაღაზიაში ვაჭრობის გაღვივებაში (Maison de confiance)

შეადრეთ ჩვენი ჩიი ჩიის ყველგან — 1 მ. 10 კაპ.— 1 მ. 40 კაპ. — 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაპ. — 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაპ. — 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაპ. — 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაპ. სეკოეპი 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩიის წონა—უქაღალდა, სხვაგან კი ქაღალდით. (100-55)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ-ძალი ხაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იმყილება: ზარსისა 40 კაპ. დაწებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ.—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და აღბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100-33)

ლონდონის მაღაზია გომეტიულს ბანკის ქვეშ დაასრულებია სამდვილი ჩიი-გასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებ: თოფებისა, რეგულგერებისა, გლიტებისა, ჭურჭლებისა, გრაგებისა, დანებისა, ვოკებისა, ჩინიკებისა, შოკოლადისა, გაგასი, დუხებისა, საშინისა, შხო კებისა, ცვირის-სასოცისა, ქაღალდისა, კანდაშებისა, კაღებისა, უნაგირებისა, სუკრისისა (გემრიელი კლეშინი ვეთისა) და სხვ. სააკენტო მაკინტოშის მოსახურებას გასასყიდლად კანაგეტების და ბატკერის და კამპ. მურაბისა, აგრეთვე ხუჭებისა და წინდებისა ნოტისგამდამ. სამდვილი ჭაგასან გაიჭები. (100-43)

ჩიის მცოდნე ზირმა და მსურველმა უნდა იეიდოს ჩიი, ზირველი მოკრეფილისა ინგლისის მაღაზიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შეადაროს ჩიის 1 60 კაპ. და 3 მან. ყველგან, ქ. თბილისში და გაიგებთ რამდენათ უკეთესი ჩიი ინგლისის მაღაზიაში. ამის გარდა მალაზია ამლევს ჩიის წმინდა წონით უქაღალდით და უტევიით. (100-80)

ტაქსია

საკვებავ სორაგეულებათა, რომელნიც იეიდებიან თფილისის ბასრებში, დუქნებში და დატარებით 1 ნომბრადამ 1 ლექსმრადის. მამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის: პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2 მეორის ,, —1 გირ. 4 კ. მესამის ,, —1 გირ. 3 1/2 იმავე ფქვილ. თორნეში გამომცხვარი: პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2 მეორის ,, —1 გირ. 4 1/2 ჯვარის-მამის პური: პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 7 კ. მეორის ,, ,, —1 გირ. 5 1/2 მესამის ,, ,, —1 გირ. 5 კ. ძროხის ხორცი: პირველის ხარისხის —1 გირ. 9 კ. მეორის ,, —1 გირ. 7 კ. სუკი — — —1 გირ. 15 კ. ცხვრის ხორცი — 1 გირ. 9 კ. ღორის ხორცი: პირველი ხარისხის —1 გირ. მეორის ,, —1 გირ.